

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 19. oktobra 2023 - Leto XXXIII, št. 42

Z VELIKIM OPTIMIZMOM SEM ZAČELA SVOJ MANDAT V MONOŠTRU

»NIKA NE RUŽI PA NE SMRDI«
stran 3

SRCE ME JE DOMAU VLEKLO
stran 8

SPOD ZEMLE DO NÉBA
stran 10

Z VELIKIM OPTIMIZMOM SEM ZAČELA SVOJ MANDAT V MONOŠTRU

Na koncu avgusta je štiriletni mandat slovenske generalne konzulke v Monoštru nastopila Dubravka Šekoranja. Slovenci na Madžarskem smo se z njo lahko srečevali že med letoma 2010 in 2014, ko je službovala na slovenskem veleposlaništvu v Budimpešti. Tudi takrat je pogosto pripotovala v Monošter, zato je dobro seznanjena z življenjem v Porabju.

»Z veseljem sem se vrnila in z velikim optimizmom začela svoj tukajšnji mandat,« nam je slovenska diplomatka dejala na začetku pogovora, ki smo ga pred kratkim posneli na monoštrskem generalnem konzulatu. Kot je poudarila sogovornica, opravljajo slovenska diplomatsko-konzularna predstavništva po svetu različne naloge, med drugim tudi konzularne storitve. In čeprav monoštrski konzulat počne tudi to, so poudarki drugje.

»V ospredju našega delovanja je podpora slovenski narodni skupnosti na Madžarskem pri vseh prizadevanjih oziroma krepitev čezmejnega sodelovanja med Slovenijo in dvema madžarskima županijama, za kateri je pristojen naš konzulat,« je pojasnila Dubravka Šekoranja, ki je od konca avgusta opravila številne uradne pogovore. Večinoma se je sestajala s člani domače slovenske skupnosti, srečala pa se je že tudi s predstavniki lokalne, županijske in celo državne oblasti. Ocenjuje, da so bila njena dosedanja srečanja z madžarskimi partnerji zelo spodbudna. »Pogovori so bili konstruktivni, madžarski sogovorniki so pripravljani na sodelovanje in tudi sami podpirajo prizadevanja slovenske narodnosti v Porabju. Sledijo pogovori v Zalski županiji, pomembni bodo tudi sestanki z gospodarskimi zbornicami. Verjamem, da bodo tudi drugi madžarski

sogovorniki naklonjeni sodelovanju in da bomo nadaljevali zastavljeno pot.«

Slovenska generalna konzulka je obiskala tudi vzgojno-izobraževalne ustanove v Porabju. Meni, da so izjem-

Dubravka Šekoranja ob prevzemu eksekvatore z državno podsekretarko na Ministrstvu za zunanje zadeve in trgovino Krisztino Varju.

nega pomena za obstoj slovenske skupnosti. »Tudi Madžarska namenja pozornost tem šolam, saj narodnosti predstavljajo raznolikost in bogastvo v državi. Slovenija pa podpira dvojezične šole in vrtce, zlasti na področju obšolskih dejavnosti, prireditev, izobraževanja pedagogov, učiteljev in vzgojiteljev asistentov ter različnimi pripomočki v učnem procesu. Zelo sem vesela, da potekajo številna srečanja med šolami v Porabju in na slovenski strani, za mnoge ekskurzije v Slovenijo, da potekajo različne poletne ali zimске šole slovenskega jezika ter tabori. Vse to prispeva k izboljšanju znanja jezika in tudi krepitevi zavesti o lastnem poreklu.« Slovenska generalna konzulka je mnenja, da je poleg vprašanja prenosa kulturne dediščine in narodne pripadnosti s starejših na mlajše velikega pomena tudi razvoj

gospodarstva. Kot pravi, leži Porabje na specifičnem območju in ima svojevrstno zgodovino, zaradi česar pokrajini z gospodarskima razvojnima programoma posebno pozornost name-

njata tako Slovenija kakor Madžarska. »V ospredju so mali podjetniki, v ospredju je turizem. To so danosti,

Slovenska generalna konzulka se je prejšnji teden udeležila srečanja otrok iz porabskih vrtcev na Slovenski vzorčni kmetiji na Gornjem Seniku.

kjer se vidi največ možnosti za razvoj v Porabju,« je izpostavila Dubravka Šekoranja in opozorila na dogajanje ob slovensko-madžarskem skupnem skladu za narodnostno mešano obmejno območje. »Zelo sem vesela, da je ko-

nec septembra v Lendavi potekal konstitutivni sestanek programskega odbora skupnega sklada, v katerem bo za razpise in razvoj projektov odgovorno Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje, EZTS Muraba. To združenje je prejelo sredstva za delovanje od Slovenije in Madžarske ter bo pripravilo večletni razvojni program skupnega sklada. Ko bosta ta program potrdili obe vladi, je načrtovano, da bi v letu 2024 začeli pripravljati tudi razpise. Skupnemu slovensko-madžarskemu skladu bo namenjen tudi 6. Monoštrski forum, načrtovan spomladi 2024,« je informacije našela generalna konzulka.

Pomembno je tudi sodelovanje z naravovarstveniki, kajti obmejne pokrajine okrog slovensko-avstrijsko-madžarske tromeje spadajo pod narodne parke. »Vse tri države si prizadevajo izboljšati življenjske razmere prebivalcev na tem območju. In seveda je tu turizem, ki lahko veliko prinese lokalnemu prebivalstvu in predstavlja priložnost, da se tudi prebivalci Slovenije še

bolje spoznajo s Porabjem,« je podčrtala naša sogovornica in dodala: »Zelo lepo bi bilo, če bi Slovenci v Porabju uspeli vzpostaviti blagovno znamko in skozi to celovito ter enotno blagovno znamko predstaviti Porabje v Sloveniji in tudi v

drugih državah. Mislim, da bi bilo to zelo koristno in bi tudi povečalo obiske s slovenske strani. Ti sicer potekajo že zdaj, veliko Slovencev spoznava lepote Porabja in vse, kar pokrajina lahko ponudi – od kulinarike do naravnih lepot ter kulturne dediščine.«

Dubravka Šekoranja je prepričana, da je treba matično domovino še bolj približati porabskim Slovincem. »Generalni konzulat bo še naprej prirejal dogodke, na katere bodo vabljeni vsi zainteresirani iz Porabja in s slovenske strani. Opažam, da tudi Porabci vse bolj spoznavajo Slovenijo, ne samo mlajše generacije, ki se udeležujejo ekskurzij, taborov, izmenjav v okviru različnih programov ali pa sodelujejo prek šol, ampak tudi drugi prebivalci pokrajine. Tradicionalni so pohodi Porabcev na Triglav, tukajšnji Slovenci so pomagali Sloveniji ob poplavih. Vse to so akcije, ki približujejo Porabje Sloveniji in tudi Slovenijo Porabju.«

Generalna konzulka meni, da je rezultat zadnjega popisa prebivalstva na Madžarskem zelo spodbuden. »Optimistična sem glede obstoja in nadaljnega razvoja skupnosti. Očitno je, da so se za Slovence opredelili tudi ljudje, ki niso tako vpeti v delovanje organizacij slovenske narodnosti, in na ta način kažejo interes, da bi se vključili v aktivnosti,« je bila zadovoljna Dubravka Šekoranja, ki je prepričana, da je bila kampanja pred lanskim ljudskim štetjem izjemnega pomena. »Znatno je prispevala k temu, da so se za pripadnost slovenski narodnosti odločili taki, ki v preteklosti mogoče niso aktivno sodelovali v narodnostnih organizacijah. Ta izkušnja je pokazala pomen skupnih kampanj v trenutkih, ki so ključni za napredek skupnosti.«

-dm-

»Nika ne ruži pa ne smrdi«

Slovenska vlada je 9. oktobra leta 2003 Goričko vörazglasila za krajinski park (KP). 7. in 8. oktobra so pri Gradi na Goričkom proslavili 20. obletnico parka, steri je tüdi tau Tri-deželnega parka Goričko-Raab-Örség.

vidli, kak je tü lepau in ka se dá tüdi v tej naših krajinaj živeti. Znamo, ka je prva dosta lüstva odišlo, vej pa nej bilau slüžb. Ali pravli smo, ka nega velke industrije, velkih poštij pa velkoga prometa, nika ne ruži pa ne smrdi, narava je

lovanja CBC med Slovenijo, Avstrijo in Madžarsko. Vsi trgé rosagi so daubili tüdi peneze, ob pomauči sterih so te parke tüdi ustanovili. Leta 1998 je biu prvi na Gradiščanskom v Avstriji ustanovljeni Naravni park Raab (Naturpark Raab), 2002 je začno delovati Narodni park Örség (Örségi Nemzeti Park), eno leto sledkar pa ške KP Goričko.

»Sledkar smo te podpisali pisma o sodelovanji vsej trej parkov. In tau sodelovanje probamo, najbolje prejk Interregovih projektov, krepiti. Če poglednemo, kak so naši kraji vövidli pred 20. leti in kak gnesden, je tau velka razlika. Na vsej trej koncaj se je dosta napravilo. Neka se je očovalo, neka se je na nauvo zidalo. Kaj se je tüdi zgübilo. Na Goričkom opažamo, ka se sé selijo lidge iz drüghih krajev in obnavlajo stare rame. Tak za sebe kak tüdi za turiste. Brodim, ka se isto tak godi tüdi v Porabji. Dobro pa bi bilau, če bi tüdi kmetijstvo (mezögazdaság) nazaj postavili. Dosta vsega je že zapüščeno, tanjano. Leko pa bi pridejali več sadja, zelenjave in drüge dobre (h)rane. Za naš konec ške furt vala, ka je zemla več ali menje čista, vej pa nemamo tü pauleg industrije,« je ške povedala Stanka Dešnik.

Prvi den praznovanja, gda so pri Gradi že 17. paut pripravili bazar, so se pred grajsko zidino predstavili rokodelci, majstri domanje obrti pa drügi meštri in gorički pavri. Pauleg toga so vörazglasili tüdi zmagovalce več izborov. V izbori za naj travnik v KP Goričko v leti 2023 si je prvo mesto prislüžo travnik zakonskoga para Prietl iz Búdinec, drügo mesto sta osvojila travnika Štefana Marinoviča iz Lončarovec

in Janeza Gašpara iz Čöpinec, tretje mesto pa travnik Marjane Fujs od Grada. Naj sadovnjak ma Mitja Pörš iz Vučje Gomile, drugoga najbaukšoga Silvija Šanca iz Središča, tretjoga pa Slavko Časar iz Markovec. Naziv skrbnik narave v leti 2023 so si prislüžili: Adolf Gumilar iz Cankove, Dejan Horvat iz Markovec,

Grajski bazar so z bogatim kulturnim programom popestrili nastopi folklorne skupine Osnovne šole Grad, mešanoga pevskoga zbora OŠ Sveti Jurij, ženske pevske skupine Kulturnega društva (KD) Rogašovci pa dramske skupine Močnikovi KD Rogašovci.

Nedelski tau praznovanja je biu v znamenji gučov. Po

Stanka Dešnik

Stanka Dešnik, stera je zadnji devet lejt bila direktorica javnoga zavoda KP Goričko, se spominja, kak je 13. junijuša 1992 šla na simpozij o veških krajinaj, steri je biu v kraji Stankovci

živa, puno ftičov gé, vsefele rauže rastejo in stare djablani ške gejo. In te smo si ške tak pripovedjali, ka pa če bi mi pelali razvoj v tau smer, ka bi ohranili tau, ka je ške ostalo. Fontoško

Med meštri, steri so se notpokazali, je biu tüdi Stanko Maček.

(Neumarkt an der Raab): »Ges sam tam dosta nauvih lidi spoznala. Dobro je tau gé, ka znam nenški gučati, pa sam vse razmejla. Guč je biu o tom, ka napraviti zdaj, ka nega več železne zavese, pa ka so granice več nej tak fejt dozaprejte. Pripovedjali smo si o tom, kak pelati razvoj, ka bi mladi prišli nazaj, ka bi

se nam je vidlo, ka se povežemo prejk granice tüdi zavolo toga, ka tü živejo pripadniki narodnih manjšin.«

In tak se je rodila ideja o trideželnom parki. Bila je poslana v Bruselj in tam so politiki pravli, ka je tau dobra ideja. Leta 1995 je biu v Beči podpisani evropski program čezmejnega sode-

V soboto je na bazar prišlo dosta lüstva.

Martin in Jolanka Štuhec iz Markovec pa Pavel Beco iz Búdinec. Pri izbori za Naj ogruček z brajdo - izbor sta pripravila KP Goričko in Goričko društvo za lepše vütro, v sodelovanji s

tistom pa so sodelavci javnoga zavoda KP Goričko podelili zahvale županom 11 občin, stere delüvlejo na območji parka. Daubile so jih tüdi osnovne šaule pa dosta drüghih organizacij,

Predstavniki javnoga zavoda KP Goričko so ob jubileji raztalali dosta priznanj. Daubili so jih tüdi gorički župani.

Kmetijsko-gozdarskim zavodom Murska Sobota in Biotehniško šolo Rakičan - je komisija ocenila dve prijavi. Nagrado sta daubila gračenka Samante Gomboc iz Dolnjih Slaveč pa Martina in Aleksandre Auracher iz Svetega Jurija.

stere sodelüjejo z njimi. Imenovani sta bili tüdi dve ambasadorki KP Goričko, in sicer Zita Flisar Novak in Gordana Beltram. V kulturnom programi se je notpokazo erični Vlado Kreslin.

Tekst in kejpi Silva Eöry

PREKMURJE

Čonakli

Pisali smo že o tom, ka smo v začetki mejseca augustuša zavolo toga, ka je spadnilo dosta deždja meli v Sloveniji velke nevole. V Prekmurji je Mura prestaupila svoje brege pri

Dolnji Bistrici, gé je gorvtrgnilo nasip, po reki pa je v tistom cajti priplavalo tüdi dosta lesa. Ljubomir Zečević, steri se dobro razmej v tau, ka je starinskoga, je sredi mejseca septembra s svojim čonaklinom veslau po Muri. Blüzi kraja Hrastje-Mota je v pamet vzeu, ka na desnom bregi reke leži eno velko deblo, stero bi leko bilau tüdi čonakli. On je o tom glas dau direktori Pomurskega muzeja Branki Kermani, steri je arheolog. Po tistom so si té 11 metrov dugi čonakli poglednoli ške drügi strokovnjaki in so pravli, ka je tau lekar okauli tri gezero lejt star čonakli, takši, kakšoga so poznali v Srednji in Zahodni Evropi v cajti kesne bronaste (bronzkor) in železne dobe (vaskor).

Té čonakli, s sterim naj bi se inda svejta vozilo od 9 do 14 lidi, so pred dnevi ob pomauči strokovnjakov zavarovali in spüstiti do Kroga, ga tam zdignili vö iz vode na tovornjak in ga odpelali do Soboškoga jezera. Po tistom ka so ga zaščitili, so čonakli spüstiti globoko v vodau, gé de počako, ka se strokovnjaki odlaučijo, ka do napravili, ka ta dragoce na najdba ne bi na nikoj prišla.

Silva Eöry

SVETEK SLOVENSKEGA FILMA V PORTOROŽI

V Portoroži je vsikšo gesen čas za festival slovenskoga filma. Tak je tau leto v začetki oktaubra tö bilau, 26.

Jana Kerčmar Džuban pravi, ka svoj mir je zvün duhovniške službe najšla. Če bi tau eške tadale delala, bi tau več nej ge bijla, eške kcuj povej.

festival slovenskoga filma Portorož je svoje dveri dojzapro pa najbauptše filme vözglaso. V tom našom pisanji se zveksoga samo pri enom filmi stavimo, Duhovnica so njemi naslov dali. Tau pa samo zatoga volo, ka najbolje »naš« gé. Obej »glavnivi« v tom filmi sta iz krajine, v steroj se guči. Režiserka Maja Prettner je Sobočanka, Jana Kerčmar Džuban pa se je v Gornji Petrovcaj na Gorričkom narodila. Jana, eške samo kak Kerčmar je po stopajaj svoje mame pa ate odišla. Za evangeličansko duhovnico se je šaulala. Ranč tak kak njiva, je s tau službo začnola. Fararca je gratala,

ka se tau po evangeličanski šegi pravi. Depa, neka se je v njau začnilo trejti, vse bole se je v toj svojoj službi

več nej najšla, se je v njoj nej vidla. Njeno zdravdje, male bojne s starišami pa eške kaj je v njoj prajlo: Dojde! Tau je trno na kratko od filma Duhovnica povejdano. Nazaj v Portorož, na festival skaučimo. Režiserka Maja Prettner je za té eno vöro pa 40 minutov dugi film že nagrade dobila. Na svetki slovenskoga filma je njeni film tri nagrade vesna daubo. Publika ga je za svoj film vöodebrala. Ka rejsan od dobroga filma pripovejdamo, nam eške vesna povej, stero filmski kritiki pa publicisti vsikšo leto vözglasijo. Tau pa eške nej vse, vesno za montažo fil-

ma Duhovnica je Sara Gerjek dobila. Ja, tri vesne na enom festivali se trno dobro čüje, paut filma pa se je eške kuman začnola.

Ovak pa je na 26. festivali slovenskoga filma Portorož 55 filmov bilau nutpokazani, steri so za nagrade vesna v konkurenci bili. Skrak »našoga« dokumentarnoga filma Duhovnica je špilani film Zbudi me tisti biu, ka je po nagradaj vesna najbolje visko skaučo. Té cejllovečerni film je žirija za najbauptšoga na festivali vözglasila, zvün toga je nagrado vesna eške za najbauptši scenarij daubo, pa dva njegva igralca ranč tak. Jure Henigman je v filmi Rok biu, Jurij Drevenšek pa kak Damjan, Vesno v tom filmi je eške maskerka Lija Ivančič dobila.

26. festival slovenskoga filma Portorož je znauva pokazo, ka v zadnji lejtaj slovenski film v dobri formi naprej ide. Kcuj k tomi pa trbej eške tau povedati, ka se je na Ministrstvi za kulturo tö dosta vömenilo. Film za dobro ekonomsko karto v rokavi

vala, na koj se je v zadnji lejtaj sploj nej brodil. Računi kažejo, ka eden evro malo menje kak dva evra nazaj prinese. Ja, eden evro investejrani v film eške malo menje kak enoga kcuj prišlüzü. Po eni prognozaj aj bi slovenski film že za dve leti milijardo evronov nazajprineso. Nejsmo v Merki, depa,

Maja Prettner je film Duhovnica 5 lejt »delala«. Kelko energije, nauči brezi spanja je taodišlo, samo una vej. Depa, s tejm je pokazala, ka za dokumentarni film cejlloga človeka trbej, če nej eške kaj več.

za slovenski film od velki pejnez gučimo. Na konci toga drauvnoga pisanja samo eške leko želejmo, aj kak največ nauvi filmov iz zadnjoga festivala paut do lidi najde.

Miki Roš

Slovenec Slovencu

V organizaciji Državne slovenske samouprave so lokalne narodnostne samouprave, slovenska parlamentarna zagovornica, posamezniki, poleg njih pa še druge organizacije, porabske občine in podjetniki podprli pobudo pod geslom Slovenec Slovencu, s katero je v torek, 10. oktobra 2023, krenila na pot pošiljka gospodinjstkih aparatov prizadetih v poplavih v Sloveniji. Predsednik Državne slovenske samouprave Karel Holec in župan Gornjega Senika sta na Črno na Koroškem odpeljala gospodinjstke aparate, hladilnike, mikrovalovne pečice in pomivalne stroje, v skupni vrednosti 1.500.000 forintov (pb. 4000 evrov). V Črni na Koroškem je opremo prevzela županja Romana Lesjak ter se za dar zahvalila organizacijam in posameznikom slovenskega Porabja na Madžarskem.

Uredništvo

PISALI SMO PRED 30. LETI

V 21. številki časopisa Porabje, stera je vöprišla 21. oktobra 1993, je Ernest Ružič piso o obiski slovenske parlamentarne delegacije v Budimpešti, stero je vodo predsednik državnoga zbora Herman Rigelnik: »Delegacija je bila dva dni v gosteh pri predsedniku madžarskega parlamenta dr. György Szabadu in drugih visokih politikih Madžarske. Z delegacijo se je pogovarjal tudi predsednik države Árpád Göncz. V delegaciji je bila tudi poslanka prekmurskih Madžarov Mária Pozsonc. Na pogovoru pri predsedniku parlamenta dr. György Szabadu so obravnavali več tem, povezanih z odnosi med Madžarsko in Slovenijo, pa tudi v širšem evropskem prostoru. Predsednik državnega zbora Herman Rigelnik je na tem pogovoru tudi dejal, da je zelo pomembno skupno nastopanje Slovenije in Madžarske v različnih evropskih ustanovah. Tako so se pogovarjali o madžarskih izkušnjah pri pridruženem članstvu v Evropski skupnosti in se dogovorili za usklajene aktivnosti in nastope, in enako velja za skupne dogovore glede interparlamentarne unije. Madžarska stran je slovensko delegacijo seznanila z letos sprejetim Zakonom o narodnih in etničnih skupinah. Zlasti z madžarske strani je prevladovalo prepričanje, da so v madžarskem parlamentu 7. julija sprejeli zelo pomemben in manjšinam ustrezen zakon. O številnih pripombah, ki so jih izrekli predstavniki manjšin, nenazadnje tudi na konferenci v Szentendreu, seveda zagovorniki tega zakona niso govorili. O vlogi manjšine sta s slovenske strani govorila tudi magister Rigelnik in poslanka Pozsončeva ter poudarila, da so manjšine pomembna vez med državama.«

Odgovorna urednica oddaje Slovenski utrinki Ibolya Dončec pa je ob prvi obletnici oddaje zapisala: »10. oktobra je minilo leto dni, odkar se je na 2. programu MTV zaslišal signal oddaje Slovenski utrinki. V preteklem času smo pripravili približno 25 oddaj. V začetku so bile naše oddaje na programu istočasno z romunskimi, gledali so jih lahko le na zahodnem delu Madžarske, nekatere porabske družine programa niso mogle sprejemati, ker njihovi sprejemniki niso bili nastavljeni na ustreznih oddajnikih. Ta problem je bil rešen v začetku tega leta, od takrat nas lahko spremljajo po vsej Madžarski. Že v prvi oddaji smo gledalcem napovedali, da želimo pripravljati informativne oddaje. Ker so naše oddaje na programu vsakih štirinajst dni, ne moremo biti aktualni, vendar pa se z aktualnimi dogodki naši gledalci lahko seznanijo tudi v vsakodnevni oddajah Regionalnega

studia Sombotel. V teh 25 oddajah smo predstavili navade in običaje porabskih Slovencev, delujoče kulturne skupine v Porabju, pri-sotni smo bili pri pomembnejših dogodkih, tako doma kot na drugi strani meje, zlasti v obmejnih slovenskih vaseh, delali reportaže z zanimivimi ljudmi iz Porabja in tudi z vidnimi slovenskimi političnimi osebnostmi. Naša kamera je posnela tudi dogajanja v porabskih šolah, gledalce smo informirali o položaju slovenskega jezika v javnem življenju

v Porabju itd. Moramo poudariti, da je pretežni del reportaž, ki se pripravljajo v Porabju, v porabskem narečju, kajti večina tukaj živčih Slovencev ne obvlada knjižnega slovenskega jezika. Zaradi političnih razmer so bili Porabski Slovenci več kot 40 let odrezani od matice in tako so bili prekinjeni jezikovni in kulturni stiki med narodnostjo in matičnim narodom. Zastavili smo si cilj, da po eni strani ohranjamo in negujemo porabščino, po drugi strani pa gledalcem približamo jezik in kulturo matice. Pri tem pa so nam že do zdaj veliko pomagali kolegi iz Slovenije, tako TV Slovenija kot Regionalni studio v Mariboru. V prihodnje bi želeli še dalje sodelovati in vzpostaviti čim tesnejše stike z vsemi slovenskimi televizijskimi hišami, kakor tudi z zamejskimi studiji na Koroškem in z morebitnim slovenskim studiem v Italiji.«

V rubriki Porabske družine pa je Karči Holec notpokazo Kovačovo držino iz Števanovec: »Žau, gda sam par nijj odo, vertinja Marika nej bila doma, zato ka ranč delala. Gazda Vili je bijo doma z dvömi mlajši. Ranč dobroga reda sam prišo, zato ka so mlajši te končali z včanjaum. »Z Verice sam prišo sé v Števaovce, od Žralini, zato ka mi je žena odtéc valaun. Dva brata sva bila, drugi brat je zdaj tü v Šte-

vanovca. Ranč tak kak dja, sé se je oženo. Tü v šaula vči. Osamdesetsedmoga sva začnila ram zidati z ženauv. Preveč sam rad, ka sam v takšo lejpo mesto prišo. Vsiški ma rad ma, dapa dja tü vsakšoga poštüjem. Tak poznam, ka ma je ves nutrazela. Nejga tak, ka bi stoj tau pravo, ka te z Verice prišo k nam. Dobre sausede mam. Kak vidiš, Rejza je zdaj tü prejkprišla malo parpovejdat k nam.« Kak si nazaj brodiš na tista lejta, gda si eštje v šaulo odo? »Sploj koražno pa veselo je bilau. Vedo sam s fudi igrati, skur vsakšo nedelo smo v krčmej igrali. Batjin Toni, Németh školnik, brat pa stari fudaš so me včili igrati. Od sterugamau sam se oženo, od tistogamau mi tau že žena nej dopistila, ka bi v krčmau igrat odo. Če sam pa nej igro, te smo pa v kulturnom daumi bili. Tam je mladina vtjüpprišla. Te eštje nej bilau tak televizije po vesi pa mladina tü bola v vesi ostala. Nej tak kak zdaj, ka furt se v Varaš pelajo. Tau je bilau v soboto pa v nedelo. Druge dneve tau nej bilau, zato ka so nam doma furt delo dali. Več nam trbelo delati, kak zdaj tej mlajšom. Mi smo meli krave, svinje, vse. Pa zvekšoga mati pa mi smo je opravljali, zato ka so oča krčmar bili. Spaudnje klase sam na Verico odo, zato ka te eštje bila šaula. Drüdje pa v Števanovce. Gda sam vöpoodo, te sam se pa za tišlara vönavčo.« Na pamat ti pride kakša vesela ali koražna štorija, ka ste v šauli kaj delali? »Nej smo dobri bili te tü nej, dapa zato takšo smo nej smeli naprajti v šauli kak zdaj. Te je eštje malo bola sigurno bilau. Te eštje školnik nüco šibo. Vtjüpnas postavo pa smo rutjé mogli držati. Tak nam gorazmlato, ka se je vse prašilo. Ali če tau nej valalo, te k starišom üšo domau pa pravo, ka je pojap lagvi bijo. Pa te znauva so nas sprašili.« Kak je bilau v prvi lejtaj, gda ste v šaulo prišli? »Sploj težko, zato ka smo malo vedli vugrstji. Gda smo doma mali bili, mi smo zvekšoga slovenstji gunčali. Gda smo v tretji klas šli, te smo se že malo bola vugrstji navčili. Naši mlajši so pa ranč naapuak. Oni se zdaj v šaula včijo slovenstji. Razmeti vse razmejo, dapa döjn vugrstji gučijo. Če njim kaj človek slovenstji povej, oni vugrstji odgovarjajo. Prvin na Verici človek vugrsko rejč ranč nej čöjo. V krčmej v bauta ali gda smo kukarco löjpal samo slovenstji smo parpovejdati. Te štja lüstvo bola vtjüpdržalo. Dapa zdaj bi že tau ranč nej mogli, zato ka vsakši za pejnaze lejče. Ne šté se, če je sobota ali nedela, tü v vesi motoržaga furt dé. Gda sem eštje dja menši bijo, te se je soboto vačer lüstvo že na nedelo kreda djavalo. Na zajtrik, na obed, zato ka so k meša šli.«

Veüppobrala Silva Eöry

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Nede tak vögledalo

Paulek pri Rabi biti je lepau, depa dostakrat je nevarno, najbola sprtolejt, gda se snejg topi, depa tašo se ma zgoditi tašoga reda tö, gda kakšna povauden pride kak je tau letos avgustuša bilau. Tau, ka je v Varaši nej bilau vekše nevole, tauma tö leko zahvalimo, ka mamö jez (gát) pri Rabi. Istina, še nej vsepovsedik, bola samo tam, gde je najbola potrejbno bilau. Depa tauga je že od leta do leta več, zdaj so ga prejk centra Varaša cejlak do Lapinča naredli, istina, z delom so še nej prišli do konca.

V Varaši se je zdaj eden taši jez napravo, gde se leko šeta. Tau nejmalo delo ma prejk Uprava vodnega gospodarstva za zahodno Prekodonavje (Nyugat-Dunántüli Vízügyi Igazgatóság), financira se pa iz evropski penez. Tau nejmalo delo se dobro vidi z mosta, med tistimi, steri tam prejk odijo, so edni zadovolni, drügi so bola kritični. Tau kritizirajo, ka od jeza dola do vode je vse beton, lepše je bilau, gda je zeleno bilau, trava rasla pa grmauvdje bilau, tak kak pri vsikšom potoki pa reki. Depa tau ne vejo, ka delo se je še nej skončalo, potejm se še posadijo vsefela rastline pa grmauvge, steri do lepše kazali kak tista velka invazivna rastlina, stera je dotejga mau rasla na brejgi Rabe pa stero so dotejga mau nikak nej mogli vničiti. Japonski dresnik (japán keserüfü) se zove ta trava, gde ta gnauk vöpožene, tam se od nje že težko rejšimo, tam že drügo trno nika ne raste. Zdaj te nauvi jez nej samo ka brani varaš od velke vode, leko se šetamo po njem od reke Lapinča cejlak do hidroelektrarne. Tau, ka je te nauvi jez lejpi ali nej, je cejlak subjektivno, depa tau gvüšno, ka tašoga reda prav pride, gda velka voda baude.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Slovenija je obiskal evropski komisar za okolje

Slovenija je obiskal evropski komisar za okolje Virginijus Sinkevičius. Na sestankih s predsednico Natašo Pirc Musar ter ministrom za okolje, podnebje in energijo Bojanom Kumrom se je pogovarjal o poplavlni obnovi. Sogovorniki so spregovorili tudi o pripravah in pričakovanjih pred konferenco Združenih narodov o podnebnih spremembah 2023 (COP28), ki bo ključno srečanje za obravnavanje globalnih okoljskih izzivov. »Slovenija si prizadeva, da bo COP28 zagotovil čim večji napredek pri sprejemanju zavez za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov, prilagajanju na podnebne spremembe, okrepljenemu podnebnemu financiranju ter ustrezni obravnavi vprašanja izgub in škod zaradi podnebnih sprememb,« je poudarila Nataša Pirc Musar in dodala, da je ohranjanje biotske raznovrstnosti in vztrajanje pri prehodu na obnovljive vire energije »naša skupna ter trajna naloga«.

Gospodarstveniki pozvali vlado

Predstavniki 14 gospodarskih združenj so se srečali z vlado in jo pozvali, naj preneha dodatno obremenjevati gospodarstvo. Konkurenčnost pada, razmere se slabšajo, nalagajo se novi davki in višajo obstoječe obremenitve, opozarjajo. Predstavniki vlade in gospodarstva so na srečanju spregovorili o ukrepih za sanacijo po avgustovski ujmi, ob čemer je vlada delodajalce pozvala k čimprejšnji vrnitvi za mizo Ekonomsko-socialnega sveta (ESS). Delodajalci pa pred tem pričakujejo vladna zagotovila, da ne bo vnovič kršila pravil ESS in bo dialog enakopraven. »Razmere v gospodarstvu in družbi danes terjajo čim več sodelovanja, dialoga in povezovanja,« je po srečanju s premierjem Robertom Golobom in več ministri dejal predsednik Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) Tibor Šimonka. Premier Robert Golob je po besedah finančnega ministra Klemna Boštjančiča srečanje sklical predvsem z namenom, da iz gospodarstva ne bi prihajali novi očitki, da jih nihče ni nič vprašal.

ŽIVAHEN ZAČETEK JESENI PRI FS ZSM SAKALOVCI

Folklorna skupina Zveze Slovencev na Madžarskem Sakalovci je 23. septembra nastopila na trgatveni veselici v Celldömölk. Prireditev je bila načrtovana s slavnostnim sprevedom, z različnimi programi in zanimivimi nastopi številnih manjšin na

Madžarskem. Toda cel dan je lilo kot iz škafo, zato je bila večina programa odpovedana. Program je bil organiziran v kulturnem domu mesta, na njegovem odru se je naša skupina predstavila s prekmurskimi in porabskimi plesi.

V četrtek, 5. oktobra, pa smo se udeležili spominskega večera Mirka Ramovša, ki se je letošnjega maja poslovil. Bil je pomembna osebnost folklorne: napisal je približno 50 koreografij z vseh koncev Slovenije, izdal je številne knjige. Med njimi je trilogija Polka je ukazana, ki je bila tudi naslov četrtkovega programa.

Gledališko in koncertno dvorano Lendave so napolnili ljubitelji ljudskega plesa ter častilci in občudovalci Mirka Ramovša, ki je dobil veliko nagrad. Od leta 1965 do 2010 je bil umetniški vodja Akademске folklorne skupine Franceta Marolta, tudi kasneje je vedno obiskal maroltovce na vajah, tudi takrat, ko sem sama plesala med njimi v Ljubljani. Maroltovci so zdaj obarvali naš večer z ljubljanskimi plesi, poleg njih pa so nastopile številne folklorne skupine iz Prekmurja.

Naši plesalci so z veseljem pokazali porabske plese, tudi v zahvalo Ramovšu, saj je veliko delal v Porabju in pomagal z nasveti tudi naši ekipi.

Program smo končali s polko, ki so jo vse folklorne skupine skupaj zaplesale na odru. Hvala za povabilo – in upamo, da smo s tem večerom začeli tradicionalno srečanje v spomin na veliko osebnost.

Noémi Illés

Andrij Bačinski

140 DECIBELOV TIŠINE

140 decibelov je zvok ognjemetu. Od 140 dB bolijo ušesa. Torej je v naslovu mladinskega romana Andrija Bačinskega zvok tišine res močan.

Mladinski roman, sicer napisan tudi za odrasle, se začne takole: »Utrujen zaradi vročine je Sergij kimal na zadnjem sedežu očkovega Lanosa. Mama se je po telefonu prepirala s prijateljico, šestletna Irinica pa se je zvijala na vse strani.

Koliko pa mora človek tu še čakati? se je jezil oče. Že deset minut

stojimo na prehodu! Kje je ta presneti vlak?

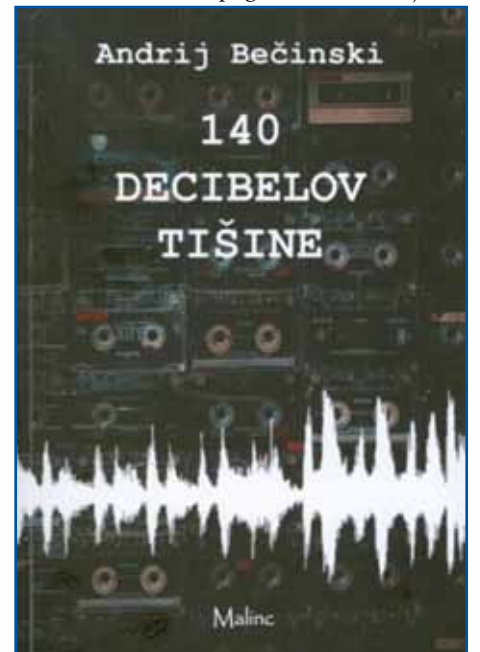
Nenadoma je avto zatreslo. Sergij je široko razprl oči in zagledal vlak. Toda iz neznanega razloga ta ni vozil za zapornico, temveč je dirjal naravnost proti njihovemu avtomobilu! Glasno piskanje sirene in prodorno škripanje zavor sta fantata popolnoma ohromila.«

In starši Sergija Petrine so bili glasbeniki. Umrla so v avtomobilski nesreči. Prav tako je v njej umrla njegova mlajša sestra. Andrej pa je padel v svet gluhih in naglušnih otrok. In nenadoma je izgubil tako svojo družino kot topli dom.

Zato je njegova zgodba morda drugačna. Kot se namreč izkaže, veliko otrok, ki obiskuje zavode s prilagojenim programom, nima toplega doma. Zato gre vse samo navzdol, družba pa še vedno ni naredila dovolj, da bi se v njo enakoopravno vključili.

Andrej je pred prometno nesrečo imel topli dom. Imel je starše in sestrico in zelo rad je igral klavir. V igranju klavirja je blestel. Iz sveta glasbe je padel v svet tišine. Iz toplega družinskega okolja je prišel v

okolje, v katerem so se otroci šolali po prilagojenem programu. Pa vendar ga je glasba rešila. Pokazal pa je tudi veliko mero poguma. V zavodu je na-

šel svojo novo sestrico, Jarino. Sposoben se je bil upreti sistemu, v katerem je veljalo, da se tem otrokom ne da pomagati. Andrej je dokazal, da se da, če se hoče in če imaš nekoga brezpogojno rad. Jarino je namreč rešil iz rok očeta pijanca. Združila ju je glasba, s pomočjo katere sta začela graditi medsebojno zaupanje. Zaupanje pa je temeljni kamen, na katerem lahko zgradimo svojo osebnost. Če nismo prepričani, komu lahko zaupamo in da sploh komu lahko zaupamo, ne zaupamo niti sebi.

Ne zaupamo, da zmoremo, da smo vredni in da je življenje lahko tudi lepo. In pojavi se svet tišine in nerazumevanja. Če imamo srečo, pa kdaj pa kdaj lahko zaslišimo tudi malo glasbe, ki nas odpelje novemu življenju naproti.

In ravno glasbi je uspelo, da je zvok tišine preglasila. Predvsem pa so tišino preglasili brezpogojna ljubezen, razumevanje, podpora, zaupanje, sodelovanje, iskrenost, občutek za sočloveka.

Pripravila Jana Balažič, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

SLOVENSKA ZAGOVORNICA SODELOVALA V RAZPRAVI

Državni zbor je na plenarnem zasedanju 10. oktobra obravnaval predlog zakona št. T/5445 o protidiskriminacijskih ukrepih na področju javnega šolstva kot točko dnevnega reda o narodnostih.

Mnenje odbora državnega zbora za narodnosti na Madžarskem je v splošni razpravi predstavila podpredsednica odbora, zagovornica slovenske narodnosti Erika Köleš Kiss.

Zagovornica je poudarila, da lahko določbe predloga zakona

negativno vplivajo na manjšinske javne izobraževalne ustanove, lahko pa tudi negativno vplivajo na učence, ki obiskujejo manjšinske javne izobraževalne ustanove, saj v tistih naseljih, kjer majhne regionalne šole izvajajo izobraževalno delo v več ustanovah, obstajajo ustanove, v katerih je po nekaterih analizah manj učencev s posebnimi izobraževalnimi potrebami.

V skladu s predlogom zakona reorganizacijo dijakov s posebnimi izobraževalnimi potrebami preiskuje upravitelj. Po drugi strani pa je posebnost javnih izobraževalnih ustanov narodnosti ta, da jih obiskujejo dijaki, ki so se odločili za narodnostni pouk. V njihovem primeru reorganizacija torej ni niti smiselna niti priporočljiva, saj v nobeni drugi šoli, kjer ne izvajajo narodnostnega pouka, ne obstaja možnosti prenosa narodnostnega jezika in kulture.

Prisotnost učencev s posebnimi potrebami je lahko nižja v manjšinskih ustanovah, vendar lahko zaradi posebnih razmer 10-odstotni odtegljaj proračuna, predvidenega za njihovo vzdrževanje, povzroči težave pri delovanju, zlasti v šolah, ki jih vzdržujejo narodnostne samouprave.

Odbor madžarskega parlamenta za narodnosti zato poziva kabinet predsednika vlade, ministra, pristojnega za delovanje in nadzor javnega šolstva, ter zakonodajno telo, naj 10-odstotega odbitka od zneska proračunske podpore, določenega v 1. členu 1. odstavka predloga zakona, ne razširi na ustanove, kjer izvajajo narodnostni pouk.

Ferenc Sütő

Pod Srebrnim brejgom ...

... je eden trno popularen auto Abrahama emo. Po cejlom svejti je kak Renault 4 poznani. V Sloveniji so ga v katrcu prejkprekrstili. Po francuski se štiri quatre pravi. Iz té quatre se je katrcia narodila. Prvi auto Renault 4 je leta 1961 v fabriki Renault na svejt prišo. Brž je trno popularen grato. Samo ena fabrika ga je več nej mogla delati, pomalek so auto v 17. državaj začnili vküperklasi. Zmejs med njimi je bila Slovenija tö. Zdaj smo dun do tej 50 lejt prišli, sterim se Abraham šegau ma prajti. Prvi Renault 4 se je v fabriki IMV v Novom mestu naraudo pa auto je brž ménje katrcia daubo, kak smo že točkar napisali. Tau se je oktaubra leta 1973 zgodilo.

Kak je katrcia popularna bila, nam tau leko povej, ka eške za dirke so jo prejk napravili. Bole krepek motor, ovakše bremze pa eške kaj so na njoj »sfrizejrali«. Slejnja slovenska katrcia, stera je iz fabrike vöprišla, gnes v tehničnom muzeji v Bistri stodji. Se pa na velke guči, ka s tejm se je njena pripovejst eške nej zgotovila. Pri Renaulti

V Sloveniji so ji 575 824 napravili. Najprva so bili samo za domanje lidi delani, po leti 1981 so je začnili »nazaj« na Francusko odavati. Katrcie so do decembra leta 1992 delali. Vse vküper je vö iz proizvodnje po cejlom svejti 8 135 242 autonov prišo. Katrcia za kult vala. Svoje klube ma, steri se na paradaj kaulak vozijo, kak leko na našoj fotografiji vidimo.

na velke brodijo, ka bi katrcio na eletriko začnili delati. Gvüšno, ka nede vcejlak tak kak stara vögledala, vüpanje majo, ka leko bi tak popularna bila. Depa, trbej povedati tau tö, ka eške bole popularen je Renault Clio grato. Zaprav gnauk več kak katrcio so je napravili. Prejk 16 milijaunov ji je na poštuje prišlo. S tejm znauva nazaj pod Srebrni brejg pridemo. Eno leto po tejm, kak je katrcia v penzijo šla, iz iste fabrike na robej Novega mesta je prvi »slovenski« Clio vöprišo. Indašnja fabrika IMC je ménje Revoz dobila pa Clio se vsikšo leto malo tö vömeni. Eške gnes ji delajo.

Dela se, na velke se dela, ka trgé nauvi ministri se najdejo. Ka dve ministrici pa enoga ministra vömenijo, steri so mogli oditi. Nejsio pa odišli, se z autonami odpelali, s sterimi so se po protokoli kaulak vozili. Zaprav, od nji šoferge so tau delali, gda je trbelo. Kak od službe so od toga privilegija tö slobaud vzeli. V auto parki ministrov pa njivi službi bi zaman kakšne Clio-je ali Baug ne daj, katrcie čakali. Je pa firma Renault pri glavašaj trno popularna. Gestejo Audiji pa BMW-ji, depa, od vsej se največ ranč Renaultov najde. Od toga, steri kelko košta nemo gučali. Je pa istina, ka že od leta 2019 enoga nauvoga so nej küpili. Ja, šparati trbej. Se pa obečava, ka nin za dve do tri lejta aj bi autonome na pacin pomalek tisti na elektriko vömenili. Srebrni brejg se vej postrašiti, gda nikšnoga autonova ne čuje, nagnauk pa že skrak njega se pela. Ja, eške se nej na tau navado, ka nisterni autonomi že skur vcejlak po tiüma dejo.

Miki Roš

... DO MADŽARSKE

Septembrska inflacija manjša od pričakovane

Septembrska inflacija se je znižala na 12,2 odstotka, tako je za 4,2 odstotka nižja, kot je bila avgustovska. Analitiki so za september pričakovali 12,5 odstotka visoko inflacijo, torej je dejanski podatek presegal pričakovanja. Kljub temu je še zmeraj na Madžarskem najvišja inflacija v Evropski uniji, sploh če pogledamo podatke evrskega območja, kjer so se cene v enakem obdobju dvignile le za 5,9 odstotka. Madžarska z 12,2-odstotno inflacijo še zmeraj visoko vodi med sosednjimi državami, saj so se cene v enem letu na Slovaškem podražile za 8,9 odstotka, na Hrvaškem za 7,3, v Sloveniji za 7,1 in v Avstriji za 5,8 odstotka.

Kljub zniževanju inflacije je življenje na Madžarskem še zmeraj predrago, saj so se cene živil dvignile za več kot 15 odstotkov. Najbolj se je podražili sladkor (61,3%), čokolada in kakav (26,1%) ter osvežilne pijače (24%). Še zmeraj visoka inflacija najbolj prizadene socialno šibke in upokojenke, ki iz svojih dohodkov sorazmerno več porabijo za prehranske izdelke.

18. oktobra so se poslovili od Lászla Sólyoma

V sredo, 18. oktobra, so se v Budimpešti poslovili od nekdanjega predsednika države Lászla Sólyoma, ki je po dolgi neozdravljivi bolezni umrl 8. oktobra v 81 letu starosti. László Sólyom je bil pravnik, član Madžarske znanstvene akademije in prvi predsednik ustavnega sodišča. Za predsednika države ga je parlament izvolil leta 2005, funkcijo je opravljal pet let. Ko ga stranka FIDESZ ni predlagala za še en mandat, ni več sprejemal javnih funkcij.

Slovo od njega je potekalo po katoliški liturgiji, na prošnjo družine je maša zadušnica potekala brez navzočnosti predstavnikov medijev. Družina je tudi prepovedala vse posnetke članov družine med obredom. Nekdanjega predsednika so pokopali na pokopališču ob cesti Fiume glavnega mesta.

SRCE ME JE DOMAU VLEKLO

Začetek vrtca, šaule je velka trauma za male mlajše, zato ka gnauk samo sami ostanejo, kraj od dauma pa daleč od starišov. So taši, steri se ležej vcüjvzemejo, depa dosta je taši

Valerija Časar Kovács je svojo službo najšla na slovenskom radioni v Monoštri.

tö, steri te čas fejst težko preživejo. Tak je tau bilau prvin pa tak je tau gnesden tö. Razlika je vejn samo telko, ka gnesden se starši za svoje mlajše dosta bola bojijo, dosta bola je razvajajo (kényeztetik). Prvin je zato nej tak bilau, turbo na pleče, pa hajt v šaulo, gde je kak školnik tak pop vsigdar istino emo. Kak je bilau na začetki šaule, kak je bilau v prvom razredi, od tauga sem spitavo Valiko Kovač, po domanjom Kovačino iz Varaša.

- Valika, ti zdaj že v Varaši živeš, depa ovak si iz Andovec valaun pa v Števanovce si odla v šaulo. Od tauga nam pripovej, kak se spomniš nazaj na prvi den v prvom razredi?

»Na tau se dobro spomnim, ka sem dja taši mali spleteni cejkar mejla, steroga je naš dejdek naredo mena. Moj dejdek name tak emo kak edno bábo (lutkico), name je spoj rad emo. Gda sem v előkészítő (malo šolo) üšla, te so mi v te cejkar vsigdar edno djabko djali pa niši sok. Sprvoga,0 vejn gnauk ali dvakrat, so me sprevedili do Števanovec, depa potistim smo že furt sami pejški šli prejk. Tau je dobro bilau, ka nas je več bilau iz Andovec pa te smo leko vtjüpar odli. Te je še nej bila asfaltirana paut, v blati smo odli, dosta-

krat do šinjaka smo blatni prišli domau. Mena je najbola skrrej proti Gresa bilau odti, kak je stari Mejndaš bejo, dvauji Djišarini, Bödraški pa Tupini. Gda je zejma bejla, te smo do Djaustji šli pa te so nas Rudi bači pelali s sanami, depa tau že sledkar bilau, gda smo v šaulo odli. Gda smo že v šaulo odli, dostakrat so nam sodacke z avtonom stanili pa so nas pelali, aj nam nej trbej pejški tejti, najbola te, če je velka blata bejla ali snejg bejo. Ranč tak nas je vsigdar goravzejo avto, steri je kröj vozo, tejsto dobro sago, kak so kiflindje (roglički) denili, nikdar ne pozabim.«

- Nej si djaukala, gda so te prvo paut tamnjali?

»Tau ne vejm, depa gvüšno, ka sem nej rade vaule üšla, zato ka sem dja rada doma bejla z babov pa z dejdekom. Leko si brodiš, ka mi je nej vseeno bilau, gda so me tamnjali.«

- Kak je bilau v prvem razredi?

»Nam je Merkli barcetkorca (učiteljica) bejla razredničarka, njau smo spoj radi meli zato, ka fejst je prijazna bejla, z nami si je lopau djala. Tau je dobro bilau, ka te smo že po-

dosta mogla včiti, aj taše normalne cejne dobim. Vejm, ka dostakrat, gda je mati v edenajstoj vöri domau prejšla, dja sem se še itak pri stauli včejla, tašoga reda je ona mena pomagala. Vejš, ka stara mati pa dejdek sta mena nej mogla pomagati, ona sta Slava bila, od Slaskoga sta prišla se prejk v Porabje.«

- Od tauga bi tö leko pripovedala malo, ka müva nej samo ka v eden razred sva odla, v ednoj klopi sva sejdla od prvoga do drugoga razreda.

»Tau je tak bilau, depa müva sva vejn več v kauti stala kak v klopi sejdla. Tau je zato bilau, ka ti si name vsigdar kaj dražo, drego ali kakšno norijo malo, pa tašoga reda sem se dja vsigdar ratjetala (hihitala) pa nej sem mogla ejnjati. Te sva obadva fasivala, v kaut sva mogla stanti, depa tam sva se tadala smejala. Tak ka te so naja vö pred dvera zagnali pa te do konca vöre sva vanej mogla stati, depa miva sva se tauma veselila, zato ka dočas se nama nej trbelo včiti. Ovak je dobro bilau v šaulo odti, najbola pa popodneva, gda se je že nej trbelo včiti. Domau

niri bilej, v uniformi smo odli, če so kakšni prazniki bilej, dobre programe smo meli, škoda, ka tašoga gnesden že nega v šaulaj.«

- Na pa te gnauk samo prišla va-

Mala Valerija s sestro Stazi

leta, mi smo se pa mogli posloviti od šaule.

»Te so se rauže nej za dradje pejnaze tjipüvale, vsikši je taše rauže prineso, ka so doma bilé, orgone (španski bezeg), risauske rauže, trnjove rauže pa tašo. Gda je valete konec bilau, te je vsikši domau üšo, potistim pa na njivo delat. Nej kak zdaj, ka v restavraciji velko fešto majo. Zdaj mlajši drugo delo nejmajo doma, samo telko, ka se včijo. Gda sva müva domau s šaule prišla, te sva šla tavö delat, tau je od maloga mau tak bilau.«

- Gda si vözopodla ausmi razred ti si vejdl, ka baudeš, ka se boš včila?

»Mena je stari dejdek furt gočo, ka njema se fejst vidi, kak v restavraciji kelnerce odijo, tak lopau vözravnjeno. Pa te zavolo toga sem se za kelnerco glasila. Dja sem ovak po pravici vzgojiteljica stejla biti, samo tau se je mena zato nej posrečilo, ka sem nej vejdl na instrumenti špilati, zato ka pri nas v števanovskoj šauli tašo nej bilau, ka bi tau včili. Tak sem te v Sombotel üšla se za kelnerco včiti. Mena je tau strašno bilau, dosta sem djaukala, zato ka sem nej rada bejla v dijaškom daumi, name je srce fejst domau vleklo.«

Karči Holec

Izrez iz novin Vas Népe, na kejpi števanovskoj šaularge pri vöri slovensčine s takratno učiteljico Erži Majczan Pint

znali eden drugoga, med nami so tihinci nej bili. Na tau se dobro spaumnim, ka dja sem se dosta mogla včiti, dja sem dosta djaukala zato, ka mena je žmetno bilau. Dja sem se

smo telko časa odli iz Števanovec do Andovec, ka bi te čas že v Varaš leko prišli. Zato ka med putjavu smo se čujskali, gobe, rauže smo brali. Tau je tö dobro bilau, ka smo mi še pio-

PRIPOVEJSTI O SLOVENSKI KRAJINAJ

Palada, Aegida, Capris, Justinopolis, znauva Capris, Capodistria, Koper. Vsikšo ménje nas v 2500 lejt pisane zgodovine gnešnjoga Kopra odpela. Zaprav, skrak Kopra vsigdar eške talansko ménje Capodistrija mora biti. Srak Slovincov v njem avtohtoni

je delati. Tau de ji pred nesrečo varvalo. S tejm do se prejk paladija na pokojno Palado spominjali.

Od mitologije v istinski stari svejt stanimo. Paladij, steri za prvo ménje za gnešnji Koper vala, nam od toga pripovejda, ka so tam več kak 2500 lejt

pripovejda. Ne vej se, kak se je prvo v drugoga vöminilo, depa, znauva se s Palado Ateno srečamo. Pa znauva je v toj rejči agida ali tō egida neka tistoga najdemo, ka leko obrani. Palada Atena je boginja civilizacije, maudroga dela bila. Vsigdar je prva v bitje šla, zatoga volo je dostkrat skrak nje boginja Nike bila. Una je za boginjo zmagüvanja valala. Depa, v rokaj ali pa pri nogaj je vsigdar agido ali po slovenski ščit (pajzs) mejla. Tak si tau rejč tumačimo; ščit-ščititi-varvati.

Po legendi aj bi Atena ranč po toj krajini ojdila, se v njej skrila. Z bogon maurdja Pozejdomom se je trno graubo svadila. Un jo je vseposedi naganjo, Atena pa svojga očo prejnoga boga Zevsa za pomauč prosila. Svoj egid iz kravdje kauže je v maurdje ličila. Tam je ostanto, iz njega je kraugel otok (sziget) grato, na njem pa po tejm že lidge so živeli, na egidi so živeti začnoli. Zevs njoj je nauvi bronasti ščit dau, s tejm se je od vsikšoga leko obranila.

Čas je tadale šau, stara Grčija je mauč gibila. Na gnešnjom Talanskom se je nauvi velki

pomalek so se iz kontinenta na otok selili. Na tistoga, ka aj bi iz Ateninoga ščita grato. S tejm je nauvo ménje naprej prišlo.

Capris

se je Caprea tō zvau. Tau ménje se že bole »normalno«

leti 400 se po Evropi lüstva na velke es pa ta selijo. Za nauve krajine se med seuv bijejo. S tejm za visike pa kuste stene Caprisa vse več lidi nutpride. Na gauste rami pa palače rastejo. Capris status varaša dobi.

V Rimskom imperiji stare poganske bogauve že na velke krščanstvo »pokapa«. Zvün toga pa imperij se že v praji kobaca, nauva sila na pragi zgodovine stodji. Krščanski bizantinski cesar je v tom tali Evrope najbolje prejgen grato. Iz toga časa nam dokumenti oprvin o Kopri pripovejdajo. Leta 599 papa Gregor I. od njem v svoji pismaj piše. V nji ménje Caprae pa Insula Capritana najdemo. Ja, insula otok

znamenüje, tisto drugo pa vnauge koze leko tumačimo. Zdaj smo do toga prišli, ka smo točkar napisali, kak bi mi tomi bole ovak prajli. Tau ménje pa se je že vöminilo. Bizantinski cesar Justin II. ga je za Justinopolis dau vözglasiti. S tejm je znauva grška rejč naprej prišla. Tau ménje kak Justinov varaš tumačimo. Depa, nej samo varaš. Polis kak varaš-država živé. S tejm Koper oprvin svojo suverenost dobi pa glavaša, steri samo svojga cesara mora poslušati. Kak smo že nej samo gnauk prajli, čas je tadale šau, bizantinski cesar je tō svojo mauč zgübo. Velko pleme Frankov se je više vsej v Evropi zdignolo. V njivom časi že od prvi stari Slovincov gučimo, ka v Istro pa vse do Kopra pridejo. S tejm se vcejlak drugi časi začnejo.

Miki Roš

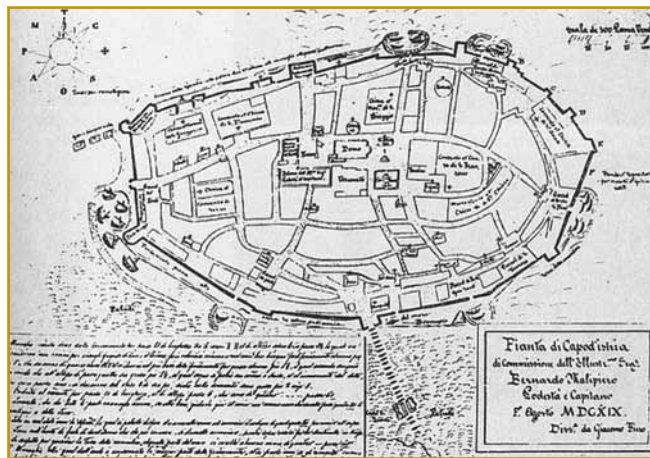
Tau je najbolje poznani paladij, na njem dvej pajdaškinji Ateno pa Palado leko vidimo. Takšne reliefe so varaši meli, ka so je pred nesrečami ali bojnama varvali. Baukše povejdano, ka niške nut v njivi varaš ne vdari pa ka v bojni do srečo meli.

Talani živejo. Vsikšo ménje nam od toga pripovejda, ka vse se je v Kopri v tom dugom časi godilo. Od enoga imena do drugoga na paut staupimo.

Palada

nas v staro Grčijo odpela. S Palado se z veliko boginjo Ateno srečamo. Legenda tau pripovejda, ka Palada pa Atena sta si najbaukše pajdaškinje bile. Pa se je zgodilo, ka je veliko Ateno vcejlak vöminilo. Za šalo sta se sablali, v tom je Atena Palado po nesreči bujla. Zavolo velke žalosti si je njeno ménje kcuj k svojimi dala, od tistoga dneva tadale so jo Palada Atena mogli zvati. Tau pa ške nej vse, ka je tau naprej prineslo. Atena je na velke žalivala, ka je nej zavole skrb mejla pa je padaškinja mogla mrejtji. Zapovedala je, ka lidge morajo začati paladi-

nazaj Grki svojo kolonijo organizejrali. Olivni oli, vino pa eške kaj vrejdnoga je tisto bi-

Ranč v tistom časi je kartograf Albino de Canepa prvo karto Kopra namalo. Spodkar na pravom kraji že ménje Capo di Istria leko tapreštemo. Ranč tak spodkar pa se leseni mauš leko vidi, steri je otok s kontinentom zvezo. Kak povejdano, čas pa tadale dé.

lau, iz koga so nauve pa nauve kolonije gratale. Kolonija v Kopri je mogla bogata biti. Grki so jo dugo meli. Od toga nam že drugo ménje Aegida

imperij pokazo. Varaš Roma, po slovenski Rim, je vse vekšo mauč emo. Perauvne roke so po Istri tō stejgnoli. Stara kolonija se je že vöminila,

čüje, neje iz kakše legende ali mita vöprišlo. Zavolo koz, stere so se tam pasle, je ménje daubo. Po latinski se kozi capra pravi. Če malo ovak obrnejmo, mi njemi leko otok koz povejmo. Arheologija nam pripovejda, ka na njem so lidge zvekšoga ribe lovili, školke so v maurdji gorbrali, železo kovali, pa že se oprvin glažojna najde. Tista, stero so sami delali. V tistom časi eške ne moremo od kakšnoga varaša gučati. Od toga, ka je že sauseda Izola bila. Vse pa se je vöminilo, gda je v Rimi za cesara Avgustus biu vözglaseni. Capris je oppidum grato. Eške itak od varaša ne moremo gučati. Oppidum je že skur pau stopaja do njega. Je že nut zagrajeni, ka neprijatelji nut v njega ne morejo vdariti. Skrak toga pa že svojga glavaša dobi, steri skrb za red pa mer nut v njem ma. Po

Atena v levjoj rokej ščit drži ali po starom egido. Zdaj smo že vcejlak skrak toga prišli, od keje je tisto staro ménje za Koper vöprišlo. Egida indašnja kolonijo mora varvati.

SPOD ZEMLÉ DO NÉBA

Gesen je že dugo kauli nas, donk pa je dostakrat tak vraučé, kak če bi na srejudi leta bili. Eške vekša ica pa je bila na slejdnji vikend juliuša, gda smo se s starišami pá napautili, ka bi malo klantivali po vogrski krajinaj. Nikdar smo se nej

Vidli pa smo, ka na otoki stogi bronasti kip (szobor) pisatela Istvána Feketena, šteri je vogrskim mlajšam dau figure, kak so štrk Kele, lasica Vuk, vidra Lutra, pes Bogáncs pa sova Hú. Ništerne te stvarine ranč tak majo svoje kipe na zelenom otoki

Tistoga réda so gorobnauvili zidine kauli jaška (akna) Ármin, gde se je januara 1909 edna trnok veuka nesreča zgaudila. Spodkar pod zemlaur se je luft vužgo in je graubo veuki odjen vövdaro. Rudare so nej mogli v pravom cajti s košarov gorpotegniti, vej je pa takšo tö bilau, ka se je stelo 14 panični delavcov na gnauk v maloj košari stisniti. Zavolo dima in plinov se je zadavilo 55 od 259 rudarov, o tajoj strašnoj nevoli so pisale vse novine v rosagi.

V muzeji gnes vidimo vsefelé mašine, na priliko tistoga, s šterim so z akne gorvlekli delavce pa kuln. V ednoj zidini je kovački veštavk, gde so pred stau petdeset lejtami eške vse škéri z rokami rédili, popravlali. Podzemelski svejt rudnika nam nutpokažejo v ednoj akni, v šteroj leko mi tö čütimo, kak malo mesta so spodkar meli delavci. Leko vidimo, kak so si z lejsom – kisnej pa železom – svojo akno krepšo napravili pa

skoj osnovnoj šauli tö nutspiso v Ajko, gde se je navčo rudarsko meštrijjo.

Po kračišom blaudenji smo najšli njegvo nekdešnjo šaulo. Pri dveraj na dvoriške je njuga nej bilau, zatok smo se nutprišvercali. Čako nas je žalosten kej: šaula pa

kaže najbole poznane drejve pa kamle iz bregauv kauli Zirca. Če rejsan pa má klaušter eden veuki arboretum na 18 hektaraj tö, smo se s starišami donk raj samo za baziliko odlaučili.

Tam nas je čako eden barat, šteri nam je hejcnio

Blüzi kopališča v Ajki najdemo jezero za čanakline. Na otoki stogi kip pisatela Istvána Feketena, šteri je duga lejta živo v varaši.

bodjali, ka bi sfalilo lejpi pa zanimivi mejst v rosagi, vej smo pa radi z glavni poštij dojavinili in gorpoiskali menje poznane varaše pa vesnice.

Prvi den naše letošnje poti smo se s Sombotela v Budimpešto nej prej Gyóra pa Tatabánye vozili, liki z drügi kraj, prauti Székesfehérvári. Naš prvi ciu je biu mali varaš Ajka, skaus šteroga smo eške nikdar nej šli, vej pa glavna poštija nimo njega pela. Mesto se je začnilo razvijati po leti 1836, gda je v bližanjom dauli Csinger eden pastér kuln najšo, gda je njegvi odjen nej pa nej sto vogasniti. Moj oča se je v tom varaši v drügoj polovici 1960-i lejt za rudara (vájár) včiu, zatok smo se odlaučili, ka poglednemo, ali njegva poklicna šaula eške stogi.

Prva pa, kak bi se podali v bregé Bakonya, smo gorpoiskali središče Ajke. Malo smo si počinauli pri jezери za čanakline, na srejudi šteroga leži eden otok (sziget). Na žalost je vihér tak pobantivo lesen maust, ka smo nej mogli tanut titi.

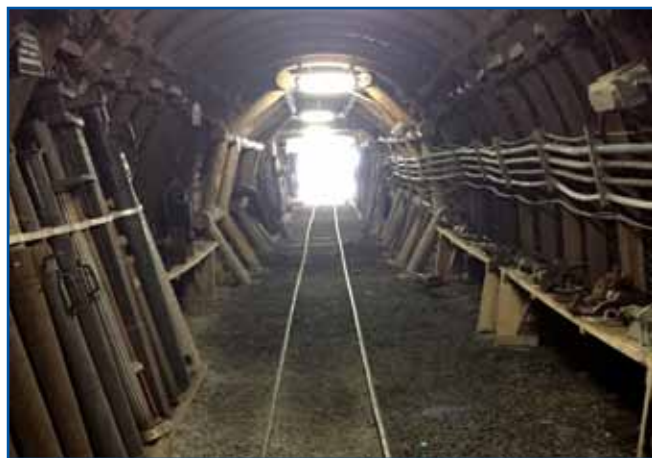
v Ajki, v šterom mesti je pisatel Fekete duga lejta živo. Malo smo eške blaudili po varaši, gde skor tresti gzero lüdi živé, te smo se pa vsikdar bole vö pa vö z njega vozili. Kriva poštija je pelala po gausti lesaj, dostakrat je

Opatijo v Zirci so do leta 2005 cejlak gorobnauvili. Gnes je središče cistercijanski baratov na Vogrskom, šteri prejkmajo peš gimnazij tö.

tak vauska bila, ka nas je drejkt straj bilau, aj niške ne pride naprauti. Končno smo z autona vöstaupili pri Rudarskom muzeji, šteri je kak eden škanzen in nutpokaže škéri za delo pod zemlaur. Oprli so ga leta 1965, na stauto oblejtnico začetka kopanja kulna v Ajki.

kakše posvejte so meli. V krajini kauli Ajke več ednoga rudnika nega, slejdnjoga so zaprli leta 2004. Na té žalosten konec je pred pau stoletja eške niške nej brodo, na srejudi veuke industrializacije so dosta rudarov nücali. Zatok se je moj oča po končanoj gorenjesenčar-

Gda so rudarge že sveklino na konci akne vidli, so znali, ka do za en malo na friškom lufti. V Rudarskom muzeji v dauli Csinger mi tö leko vöšprobamo tau čütenje.

kolegijum sta zvekšoga na nikoj prišla. Donk pa so na par mejstaj stali zidarski odri, zatok smo brodili, ka tevi dve veukivi zidini donk gorobnovijo.

Nej smo se steli včasik do Pešta odpelati, za nauvi ciu smo si odebrali varaš Zirc. Samo tau smo pozabili, ka je tau središče vogrski cistercijanski baratov na drügoj strani Bakonya. Bilau je en par vauski poštij, ostri ovinkov pa strmi bregauv na pauti tačas, ka smo prišli v varaš, šteri na cejlom Vogrskom najvišise, na 395 mejteraj nad mardjom leži.

V naš rosag so cistercijani prišli v 12. stoletji. V Zirci je opatijo stvauro Bela III., vrnau tisti krau in vrnau v tistom cajti kak naš klaušter v Monoštri. Leta 1950 je komuništarski rosag vözag nau té barate tö, eške samo po leti 1990 so leko nazajprišli. Gnes je opatija v srcej Bakonya edna erična turistična točka, majo na priliko knjižnico s 60 gezero knjigami pa eden muzej tö, šteri nutpo-

nutpokažo cerkev. Od njega smo čüli, ka so tau zidino posvetili leta 1752, zatok je nej čüda, ka skriva najvejši baročni oltar na Vogrskom. V cerkvi leko vidimo dva kejpa eričnoga molara Maulbertscha, šteri je v gnačkom časi živo in delo kak »naš varaški« Dorffmeister. Bazilika má dvaje orgole: na ednaj so igrali baratom, na drügaj pa prausnoma lüstvi. Sakralna zidina je farna cerkev varaša Zirc ranč tak.

Gda smo se načüdivali lépot opatijske bazilike, nam je vodič eške tapravo, ka baratke v svoji künjaj že tristau lejt fajno pivo tö küjajo. Tau smo pa več nej mogli koštavati, vej je pa pred nami bila eške paut do Budimpešte. »Zranje de tö en den«, smo si pravli, nutseli v auto pa pomalek za sebov njali bakonyske bregé.

(Kej na 1. strani: Slejdnji falati kulna, štere so v Ajki spod zemlé gorpripelali leta 2004)

(se nadaljuje)
-dm-

RAZGIBAJMO MOŽGANE

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

						AVTOR: MAZJAŽ HLADNIK	ALKOHOLNA PIJAČA IZ SLADA, HINELJA IN KVASA	OČELNI KAMEN	TRAK OB DESNEM ROBU SPLETNE STRANI	KORUŽNI STORŽ, VLAT	ATA	KAMNITA PLOŠČA, SKRILA	ZNAČILEN JUŽNO-AMERIŠKI PLES
						HIZKOST, POKVARJENOST							
						MANUŠA IGRAČA							
						FILM O DIVJEM ZAHODU 6. IN 13. ČRKA					5		
POMOČ FÜRST FLOK ONTAKA SFLMATO	ZABRISANA SUKARSKA TEHNIKA Z MEHKOMI PREHODI	GLAVNO MESTO BAVARSKE	IRSKA REPUBLI KANSKA ARMADA	SHARON STONE	MANUŠE VODNO VOZILO NRAVO-SLOVEC				PLAČILO ZA DELO		IGO GRUDEN PUSTO-LOVEC V AFERI		
POMEN, RAZUMNO BISTVO	8												
							NHAIJOČE TELO						
							VINSKA TRTA						
NŠ FILMSKI IN GLEDALIŠKI IGRALEC (UROŠ)			6			ZABAVA OB KONCU GRADNJE KOLEŠAR ARMSTRONG					7	PREBIVALCI BASKIJE	SESTAVINA BENCINA
MEJNA REKA MED HRVAŠKO IN BOSNO								1		SVOD NAD NAMI ORIENT. OBRAMBNI STOLP		4	
MARIAH CAREY			KOMANDA JADRANSKI OTOK BLIZU MOLATA										
V PETO RANLIV GRŠKI JUNAK					PRISTAS NATURIZMA								
					ETBIR KRISTAN								
TESEN, SOTESKA	3											2	
DRUŽI NAJVISJI JAPONSKI VULKAN (3067 M)													

Končna rešitev:

1	2	3	1	4	5	6	7	5	8	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

SUDOKU

				5	7		3	
2						6	1	9
5								
	5			6				7
		9		2			8	
	4			3				5
								1
	6	7	1					4
	8		6	4				

MATEMATIČNA UGANKA

$$\text{mushroom} + \text{mushroom} + \text{caterpillar} = 18$$

$$\text{caterpillar} + \text{caterpillar} + \text{caterpillar} = 24$$

$$\text{mushroom} + \text{leaf} + \text{leaf} = 7$$

$$\text{leaf} + \text{mushroom} + \text{caterpillar} = ?$$

V četrtek 26. oktobra zrankoma v 6:49 si leko na televizijskem programu Duna TV poglednete nauvo oddajo Slovenski utrinkov. Če zamidite, bau oddaja na programi znauvič gnaki den zadvečerka v 13:25 na kanali Duna World.

Magazin leko kisnej vidite na internetnom atrejsi: <https://mediaklikk.hu/musor/slovenski-utrinki/>
Nutzakapčite tevene, mi vas čakamo!

TV SPORED

Na naslednji povezavi najdete pregleden spored TV Slovenija 1 in Slovenija 2 za izbran dan: <https://tvspored.delo.si/>

NOČNI POHOD V ANDOVCIH

28. oktobra 2023
ob 18. uri
pri Porabski domačiji

*Pridte vsi, šteri se ne bojite,
se srečamo s čaralicami,
vragami pa s šnjavami.*

Pozdrav jeseni

Zveza Slovencev na Madžarskem vas vabi na zborovski koncert,
ki bo v soboto, **21. oktobra 2023, ob 14.30 uri** v konferenčni
dvorani Slovenskega kulturnega in informacijskega centra v Monoštru.

Na koncertu bodo sodelovali:

- Komorni pevski zbor Zveze Slovencev, Monošter
- Mešani pevski zbor Divača
- Mešani pevski zbor Zveze Slovencev Avgust Pavel, Gornji Senik

Vljudno vabljeni

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Őszi üdvözlet

A Magyarországi Szlovének Szövetsége tisztelettel meghívja Önt
őszi énekkari hangversenyére, melyre **2023. október 21-én,**
szombaton 14.30 órakor kerül sor Szentgotthárdon a
Szlovén Kulturális és Információs Központ konferenciatermében.

A koncerten fellép:

- A Magyarországi Szlovének Szövetsége Szentgotthárdi Kamarakórusa
- Divača település Vegyeskara, Szlovénia
- A Magyarországi Szlovének Szövetsége felsőszőlőki
Pável Ágoston Vegyeskara

Mindenkit szeretettel várunk!

Sto let tamburaštva v Beltincih

V Beltincih so v okviru letošnjega mednarodnega folklornega festivala zaznamovali tudi stoletnico tamburaštva v tem kraju. Ob obletnici so izdali zbornik, za katere-

tamburašev Mirka Smeja. Prvi uradni zapis o tamburaštvu v Beltincih so našli z 11. marca 1923, ko je bil v Novinah objavljen članek o beltinskih tamburaših.

stopih se je pričela prosta zabava, beltinski dični tamburaški zbor je neumorno sviral svoje najljubše komade, vmes pa je zopet planila kaka vesela narodna pesem iz človeških grl.« Po podatkih, ki jih je zbral Jožef Tomec, sta bila vodji prve tamburaške skupine takratni kaplan Štefan Horvat in pek Vekoslav Kralj.

Med drugo svetovno vojno in po njej je delovanje tamburašev zamrlo. Leta 1959 je glasbeno nadarjeni Mirko Smej - Miki, ki ga je igranja na tamburico naučil stric, še kot najstnik nagovoril dva sosedu, Cirila Antolina in Jožeta Kavaša, da so ustanovili tamburaško skupino v okviru zelo aktivnega Planinskega društva Beltinci. Instrumente, brač, bugarijo in berdo, jim je priskrbelo društvo. Mirko in drugi so iskali stare instrumente po domovih in jih obnavljali za potre-

be večjega ansambla, ki so se mu postopno pridruževali tudi drugi Beltinčani in nekateri okoličani. Igrajo na tamburice Farkaševega sistema, to je dvoglasni kvintini sis-

ljudskega izvora. Izvajali pa so tudi domače in tuje zimzelenčke, popularne skladbe in celo klasične skladbe. Mirko Smej je ves čas vključeval mlade in jih učil igrati

Tamburaška skupina Kuda Beltinci na letošnjem folklornem festivalu v Beltincih. Foto Jože Gabor

ga je zbrala gradivo in ga uredila predsednica Kuda Beltinci Petra Vučko, fotografije pa so iz društvenega in osebne arhiva vodje

Igrali so na veselici, ki jo je pripravila podružnica Slovenske matice v Cigutovi gostilni v Beltincih. Avtor besedila je zapisal: »Po teh na-

Pred skoraj pol stoletja na petem folklornem festivalu v Beltincih. Foto arhiv Kuda Beltinci

tem. V Sloveniji se je ohranil samo v Pomurju.

Z ustanovitvijo Kuda Beltinci leta 1969 in vključitvijo vanj je skupina dobila še večjo podporo pri glasbenemu ustvarjanju. Po letu 1975 so se v Tamburaški ansambel Kuda Beltinci v večjem številu vključevale tudi ženske. Do devetdesetih let je bilo za njimi več kot 600 nastopov, repertoar pa je vključeval več kot sto skladb, pretežno

na tamburico. Igranja je naučil tudi svoje tri sinove, ki so postali člani tamburaške skupine, v skupini pa igra tudi njegov vnuk. V kronologiji nastopov jih je v dobrih petdesetih letih evidentiranih več kot 900. Največkrat so nastopali samostojno, pogosto pa tudi s folklorno skupino Kuda Beltinci. Njihove nastope večkrat popestri moška glasbena skupina.

Jože Gabor

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Andrea Kovács

Glavna in odgovorna urednica
Nikoletta Vajda-Nagy
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TOPnet d.o.o.
Kupšinci 49d, 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Urad predsednika vlade, oddelek za narodnost,
Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS
za Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB